ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ނަންބަރު: (IUL)168-I(E2)/1/2020/7

އާއްމު އިއުލާން

ކޮވިޑް-19 ދިވެހިރާއްޖެއިން ފެނުމާ ގުޅިގެން އާއްމު ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތަކަށް ރައްކާތެރިވުމުގެގޮތުން ސަރުކާރުން އަޅަމުންދާ ފިޔަވަޅުތައް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން މޮނިޓަރ ކުރުމުން، ސިއްޙީ ކުއްލި ނުރައްކާތެރިވުމުގެ ހާލަތު 2020 އޭޕްރީލް 30 ވަނަ ދުވަހާ ހަމައަށް ހުރުމަށް ޕްރެޒިޑެންޝަލް އޯޑިނަންސިއިން އިޖުރާއަތުތަކާއި، މިހާރަށްވުރެ ދިވެހި ދައުލަތާއި އާއްމު ފަރުދުން ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން އަމަލު ކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ މައްޗަށް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އެކަށައަޅާފައިވާ ގައިޑްލައިން އާއްމުކުރަމެވެ.

18 ޝަޢުބާން 1441
11 އޭޕްރީލް 2020

މަ.އެތުރުދޮށުގެ (5 ވަނަ ފަންގިފިލާ)، ކުރުނބީމަގު (20192)، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ހިޔާ ގޭ ނަންބަރު: 1424
www.hrcm.org.mv info@hrcm.org.mv 3338658 3336539

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ދައުލަތާއި އާއްމު ފަރުދުން ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ ގައިޑްލައިން

ކޮވިޑް-19 އަކީ މުޅި ދުނިޔެއަށް ފެތުރިފައިވާ ނުރައްކާތެރި ބަލިމަޑުކަން ވިދިގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ބަލި ފެތުރުމުގެ މިންވަރު ކުޑަކުރުން މި ބަލިން އަރައިގަތުމަށްޓަކައި މިވަގުތަކީ އެއްބައިވަންތަކަމާއެކު ސަރުކާރާއި މުޅި މުޖުތަމައު އެކީ ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭ ވަގުތެކެވެ. މި ދަނޑިވަޅުގައި ދުނިޔޭގެ ސިއްހީ ޖަމްއިއްޔާ އާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތް އަދި ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީގެ ފަރާތުން ރައްޔިތުންނަށް ދެއްވާ އިރުޝާދުތަކާ އެއްގޮތަށް ހުރިހާ އަފްރާދުންގެ އަމަލުތައް ބެހެއްޓުމަކީ މުހިންމު ކަމެކެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ، އިޖްތިމާއީ ގޮތުންނާއި އިޒޮލޭޝަން ގޮތުން ކަރަންޓީން ކުރުމާއި މި ފަދަ ހާލަތްތަކުގައި އެކަކު އަނެކަކާ ބައްދަލުވުން ކުޑަކުރުމަކީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ވަސީލަތެއް ކަމުން، ބަލިވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އިޖްތިމާއީ ގޮތުން ކަރަންޓީނު ކުރުމަށް ލަފާދެވިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އަދި މުޖުތަމައުގެ ބަލިކަށި ފަރާތްތަކަށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަކީ ސިއްހީ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތުގައި ވެސް ދައުލަތުގެ ޒިންމާއެކެވެ. ހަމަ އެއާއެކު މި ހާލަތުގައި ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ހިފެހެއްޓުމަށް ޓަކައި ހުރިހާ ފަރާތަކުން މަސައްކަތްކުރަމުން ދާނެ ކަމަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން އުއްމީދުކުރަމެވެ.

ސިއްހީ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު

- ސިއްހީ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތުގައި ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ބައެއް އިންސާނީ ހައްޤުތައް ހަނިކުރުމުގެ ބާރު ސަރުކާރަށް ލިބިގެންވާނެތަވެސް، ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނީ ނުރައްކަލުގެ ހާލަތަށް ބަލައިގެން ތަނާސުބުވާ ގޮތަށް، ހަރުދަނާ މިންވަރަކަށެވެ. އަދި މި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި ޤާނޫނީ ބިންގަލެއް ހުރުމާއި، ފިޔަވަޅުތަކުގެ މުއްދަތު ކަނޑައެޅިފައި ހުރުމާއި އަދި ފިޔަވަޅުތައް ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި ވެސް މުރާޖަޢާކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ހުރުން މުހިންމެވެ. އެގޮތުން، އާއްމު ދިރިއުޅުމަށް ބުރަވާ ފަދަ ތަނާސުބު ނުވާ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅުން ދުރުހެލިވާން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި މިފަދަ ހާލަތެއްގެ ބޭނުން ހިފައިގެން ސިޔާސީ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ހަނިކުރުމަކީ ބޭނުން ނުކުރަންޖެހޭ ގޮތެއް ކަމަށް މި ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ސިއްހީ ޚިދުމަތްތައް

- މި ދަނޑިވަޅުގައި އެންމެ ބޮޑަށް ބަލިވުމުގެ ނުރައްކާގައި ހުރި ރައްޔިތުންނަށް ސިއްހީ ޚިދުމަތްތައް ދިނުމުގައި ސިއްހީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ނިޒާމު ބަލިކަށި ނުވާނެ ގޮތަށް ހިންގުން އެދެވެއެވެ. އެގޮތުން، ބޮޑުވެގެން ދާ ކޭސްތަކާ ހަމައެކު ހުރިހާ ފަރާތަކަށް ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ކާޑުތަކާ ނުލާ ސިއްހީ ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމާއި ސިއްހީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ނިޒާމު ބަލިކަށިނުވާނެ ގޮތަށް ހިންގުން އެދެވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، މިފަދަ ހާލަތުގައި މުސާފިރުން، ބިދޭސީން ފަދަ ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ނުރައްކާ ކުރިމަތިވެފައިވާ ބައިގެ ސައިބަރު އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ސަމާލުކަން ދޭންޖެހޭނެއެވެ.
- ސިއްހީ ޚިދުމަތުގެ ނިޒާމުގައި ވަގުތީ ގޮތުން ބަދަލުތައް ގެނައުމުގައި ވެސް އަދި މި ހާލަތުގައި މުހިންމު ބޭނުންތަކަށް ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި އެއްވެސް ރައްޔިތަކަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ނުވާނެއެވެ. އަދި މި ހާލަތުގައި ރައްޔިތުންނަށް ސިއްހީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ހަމަހަމަކަމާއި ހޭލުންތެރިކަމާ އެކު ސިއްހީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ހާލަތު މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށާއި ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކޮށްދެވޭނެ ކަންތައްތައް ކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.

2

ޚާއްޞަ ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން

- މުޖުތަމަޢުގައި ދިރި ޚާއްޞަ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް މި ހައްސާސީ ދަނޑިވަޅުގައި އެކަމަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދޭންޖެހޭނެ، ކަމާގުޅުންހުރި އިދާރާތަކުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

- އަދި ޚާއްޞަ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުގެ ހިމާޔަތް ފުރުޞަތުދިނުމުގައި ސަރުކާރުން ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ހަމަޖައްސަން ޖެހޭނެއެވެ. އޭގެތެރޭ، އެ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ސިޔާސީ، އަދި އާސަންދަ ހިދުމަތްތައް ދިނުމުގައި ޚާއްޞަ އިސްކަމެއް ދޭންވާނެއެވެ.

އެއްވެސް ފަރުދަކު ބާކީ ނުކުރުން

- މި ހައްސާސީ ދަނޑިވަޅުގައި އެއްވެސް ބާވަތަކާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ފަރުދަކު މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި ބާކީކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި މި ދަނޑިވަޅުގައި މިހާރާ ގުޅިގެން ދޭ މަޢުލޫމާތު އެންމެންނަށްވެސް ދުރުވާ ވަސީލަތްތަކުން ވިސްނޭފަދަ ގޮތަކަށް ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅުންހުރި މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރުން މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. މި މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ޚާއްޞަ ބަޔަކަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކާއި އަދި ދިވެހިބަސް ނޭނގޭ ބިދޭސީންނަށް އިސްކަން ދޭންވާނެއެވެ.

- ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން ބައެއް ފަރުދުންނާމެދު އާއްމު މުޖުތަމަޢު ދެކޭގޮތް ބަދަލުވެ، ބައެއް ފަރާތްތަކަށް މުޖުތަމަޢުން އެކަހެރިކަން، އިހާނެތިކަން އާ ފަރާތްތަކާމެދު ތަފާތުކުރުމުގެ ހާލަތުތަކާ ބައްދަލުވަމުން މިދާ ކަމަށް ފާހަގަވާތީ، އެފަދަ ފަރާތްތަކާމެދު މުޖުތަމަޢު އެކުލެވިގެންވާ ގޮތަކަށް އަޚުލާގީ އަދި އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް ބަލައިގަނެ ޢަމަލުކުރަން ނަސޭހަތްދެއްވަމެވެ.

މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި ބައިވެރިކުރުން

- ކޮވިޑް 19 އާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅޭ އަތޮޅު ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތުން މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި، އެ ބަސްބަހުން ފަހުމްވާނެ ގޮތަކަށް މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ. ބިދޭސީންނަށް، ޚާއްޞަ ބޭނުންތަކެއް ހުރި ފަރާތްތަކަށް ފަހުމްވާ ގޮތަކަށް އެކި ސިފަތަކުން ބޭނުންކުރެވޭ މި ބައެއްގެ މަޢުލޫމާތު އެފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

- އިންޓަނެޓް ޚިދުމަތް މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ބޭނުންކުރާ ވަސީލަތަކަށް ވެފައިވުމުން، ފޯނު ތާއިބަރުއެއްގައި، ލުއިފަސޭހަ އަގުގައި ނެޓް، އެންމެންނަށް އިންޓަނެޓުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރުން މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ.

- މުޅި ދުނިޔެއަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ސިއްޙީ ކާރިސާ ނިމުމަކަށް ގެނައުމުގައި ބާރުއަޅާ ގުޅިގެން އާއްމުންގެ ސިއްޙަތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި، އާއްމުންގެ ޚިޔާލާއި ފިކުރުތަކަށް އިހުތިރާމް ނިންމާއިރު އެކަންކަމާ ގުޅިގެން އާއްމުންނަށް ލިބޭނެ ބޭނުންތައް ފައިދާ ބަސްތަކުން ޤަބޫލުކުރަން ފުރުޞަތުދޭންވާނެއެވެ.

- ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން ސިޔާސީ ފަންނުވެރިންނާއި، ކަމާ ގުޅޭ މާހިރުންނަށް ބަސްބުނުމުގެ ފުރުޞަތު ފުޅާކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި މި ފަރާތްތަކުގެ ދެކުމުގައި މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމަށް ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދިނުމާއި، މި ބަލިން ރައްކާތެރިވުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ކަމާގުޅޭ މާހިރުންގެ ފަރާތުން އާއްމުންނާ ހިއްސާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
- ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން ސަރުކާރުން ހިންގާ ހަރަކާތްތަކުގައި، ކޮންމެ ފަރުދެއްގެ އިންސާނީ ހައްޤުތަކަށް ބައިވެރިވުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ޒުވާނުންނާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ފަންތިތަކުގައި، ކޮވިޑް-19 އާ ދެކޮޅަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި އަންހެނުން ބައިވެރިކުރަންވާނެއެވެ.

- ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅިގެން ބަލިވި ފަރާތްތަކާ ގުޅޭ ޝާއިޢުކުރާ ތަފާތުކުރުމުގެ ބަހުރުވަ ހުއްޓުވުމަށް، މިބާވަތުގެ ބަސް ސަޔިންޓިފިކް ނޫން މަޢުލޫމާތު ޝާއިޢުކުރުން މިބާވަތުގެ ގޮސްގޮތުން ދޭ މަޢުލޫމާތު ފެތުރުން ހުއްޓުވަންވާނެއެވެ.

މިންވަރަކަށް ގެއްލުމެއްނުވާ ދަތުރުފަތުރުގެ ބާރުތަކުގައި ފަރާތްތައް

- މިންވަރަކަށް ގެއްލުމެއްނުވާ ދަތުރުފަތުރުގެ ހުއްޓުވުމާއި ބަންދުކުރުމުގައި ފަރާތްތަކަށް މިގޮތަށް ސިޔާސީ ވަގުތީ ފެންވަރުން ދަނޑިވަޅުގައި ބަލަހައްޓާ ނުޖެހޭ ބޮޑު ފަރާތްތަކަކަށް ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބުން މި ފަރާތްތަކުގެ ދުރުގައި އިޖުތިމާޢީ ގެއްލުންތަކެއް ދިމާވެދާނެ ކަމަށް ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން ސިޔާސީ ކުއްލި ނަރުހަކަށްވުރެ ބޮޑަށް މި ފަރާތްތަކާމެދު އަމަލުކުރަން ޖެހޭނެ އުސޫލުތަކެއް އެކުލަވާލަން ޖެހޭ ކަމަށް ދެކެމެވެ.
- ސިޔާސީ ކުއްލި ނަރުހަކަށްވުރެ ބޮޑަށް، ދަތުރުފަތުރު ހުއްޓުވުން މި ފަދަ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށް ރައްކާތެރިކަމުގެ އާލާތްތަކާއި އެހީތެރިކަން ދިނުމަށް ސިޔާސީ ފަރާތް ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

ބަޔަކު ފުރުޞަތުދިނުން

- ސިޔާސީ ކުއްލި ނަރުހަކަށްވުރެ ސަލާމަތަށް ސަޕޯޓްތަކުގެ ކުޑަކުރުން ބަލަހައްޓާފައިވާ މި ދަތުރުފަތުރުގައި ދަތުރުކުރުން އުނިކުރުމުގެ ހައްޤުން މަހުރޫމް ނުވާނެ ގޮތަކަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކަންކަން އިންތިޒާމުކުރުމަށް ހަމަޖެހުމުގެ ކަމެއްކަމަށް ދެކެމެވެ. އަދި މި ފަރާތްތަކަށް ބަޔަކު ފުރުޞަތުދިނުމުގައި އެކަމަށް ދަތުރުކުރާނެ ތަފާތު އުސޫލުތަކެއް އެކުލަވާލުމަށް ގޮތަކަށް ކަންކަން އިންތިޒާމުކުރަންވާނެއެވެ

އިޤްތިޞާދީ އަދި މާލީ އެހީތެރިކަން

- މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަ ދިނުމަށް ވިޔަފާރިތައް ހިފެހެއްޓުމަށް ހަމަޖެހިއްޖެނަމަ، އަދި މަޢާށު ނެތިގެން ހުރި ދުވަސްތަކުގައިވެސް ފަރާތް ހިމާޔަތް ދިނުމަށް ފަރާތްތަކަށް ބަދަލު ބާއްޖަވެރިކަމުން ކަންކަން ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި މުސާރަ ހިފެހެއްޓުމާ މުސާރަ ކަނޑާލުމާއި އަދި މަޢާޝު ގެއްލުމުގެ ބޮޑު ކުރިމަތިވެދާނެ ހާލަތުގައި، މާލީ ގޮތުން މުވައްޒަފުންނަށް ދަތިނުވާނެ ގޮތަކަށް ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމަށް ސަރުކާރުން ބާރުއަޅަންވާނެއެވެ.

- ކޮވިޑް-19 ގެ ބަލިމަދުކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ގޮތުން ބައެއް ފަރާތްތަކަށް ގެއަށް ތިބުމަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބާރުއަޅާ މިގޮތަށް ދަތުރުފަތުރުގައި ވެސް ދެކުނުގައި ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ގޮތްގޮތުގައި ދިރިއުޅުމަށް އާބާދީގައި ކުރަންޖެހޭ އިޤްތިޞާދީ ތަފާތު މަޢާޝަކަށް ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ކުރިމަތިވެދާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ މަޢާޝަކަށް ހުރިހާ މަސައްކަތު ފަރާތްތަކުން ބާޒާރު ހިފެހެއްޓުމަށް ދަތުރުފަތުރު ހުއްޓިދާނެ ކަންކަން އަދި އެފަދަ މަޢާޝާއި ގުޅިގެން ފަރާތްތަކަށް ހިތްހަމަޖެހުން ބަލަހައްޓާނެ ގޮތެއް ހޯދަން ވިސްނަންވާނެއެވެ.

ދިރިއުޅޭ މާޙައުލު

- ކޮވިޑް-19 ގެ ފުރުޞަތުން އަވަސްކޮށް ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ގޭގައި ތިބުމަށް ސަރުކާރުން އިޢުލާނުކުރުމުން، މުޖުތަމަޢުގެ އެތައް ބަޔަކު ދިރިއުޅޭ މާޙައުލަކީ މި ފަދައިން ތިބުމަށް ފުދޭ މާޙައުލެއް ނޫންކަން ސަރުކާރުން ދެނެގަނެ މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އައިސޮލޭޝަނުގެ ފެސިލިޓީތަކުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ހިތާވަރުގެ ތަންތަނާއި ފެސިލިޓީތަކަށް ވަގުތީ އައިސޮލޭޝަން ފެސިލިޓީ ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ސަރުކާރުގެ ފުރިހަމަ ދަރަޖައިގެ ޙާލަތުން މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

- ކޮވިޑް-19 ގެ ފުރުޞަތު ދުވަހު ދިރިއުޅޭ ގޭތެރެއިން ތަޢުލީމީ އަދި އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ މި ދަތިތަކުގައި މުސްތަޤްބަލުގައި ވެސް ބާރު ދާއިރާއަށް ސަމާލުކަން ދިނުމަށް، ދިރިއުޅޭ ގޭތެރޭގައި ކުރިމަތިވާ ދަތިތަކާއި ކުރިމަތިލާން އިންތިޒާމު (މިސާލަކަށް ބޭނުން ކުރެވޭ ޖާގަ ނެތުން) ހަމަޖެއްސުމަށް އަދި އެފަދައިން ކުރިއެރުވުމަށް އިންތިޒާމުތައް އޮތުމަށް ސަރުކާރުން ފޮނުވުން ކަމެއް ކުރިމަތިވެއެވެ. މި ގޮތުން ފުރުޞަތު ސަރުކާރުން ވެސް މާލޭ އިމާރާތް ބިނާކުރުމުގައި ވެސް އެކަމަށް ގޮތްތަކެއް އިމާރާތް ބިނާކުރުމުގެ ސަރުކާރުން އިސްކަންދޭން ޖެހޭނެއެވެ.

ބިޒްނަސް

- ގޭތެރޭގައި ދިރިއުޅޭ ގިނަ ބިޒްނަސްގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެއިރު، އެ ފަރާތްތަކަށް މި ހާލަތުގައި އިސްކަން ދެވިފައިވާ ހަރަކާތްތައް ހިނގައިދިޔަ ބަޔަށް ވެއެވެ. މި ހާލަތުގައި ބިޒްނަސްތަކުގެ ފައިދާއިން އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ނުލިބުމުން އެ ފަރާތްތަކަށް ފައިސާގެ ދަތިތަކާއި، އުނދަގޫތަކާއި ވޭތުވެ ދިޔަ އިނޑިޔާގެ ހަމަޖެއްސުން ކުރަންޖެހެއެވެ. ކޮވިޑް 19 ގެ ފުރުޞަތުގައި، ބިޒްނަސްތަކުގެ އަމަލުކުރާ ގޮތްތައް ބަދަލުކުރަން ޖެހިއްޖެއެވެ. ބިޒްނަސްތައް ފައިސާގެ ހަމަޖެއްސުމަށް މި ވަގުތު ފުޅާކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކަށް ހިއްސާކޮށް، ބިޒްނަސްއާއި ޖީއެސްޓީ ކުރުން ޖެހޭ ހާލަތުގައި ޖީއެސްޓީ، އުނދަގޫތަކާ ވަރަށް ދިމާވެއެވެ.

ސާފުތާހިރުކަން

- ކޮވިޑް-19 އިން ރައްކާތެރިވުމުގެ އެންމެ މުހިންމު އެއް ފިޔަވަޅަކީ ސާފުތާހިރުކަން ކަށަވަރުކުރުން، ސާފުތާހިރުކަން ދެމެހެއްޓުމަށް ރައްޔިތުންނަށް ފަސޭހައިން ސާފު ފެން އުނދަގޫތަކާ އަގުހެޔޮކޮށް ލިބެން ހުރުމަކީ މުހިންމުކަމެކެވެ. އެގޮތުން، އިޤްތިޞާދީ ދަތިކަމާއި އާމްދަނީ ގެއްލުނު ރައްޔިތުންނަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ މި ދަތިކަމުގައި އެމެރިކާ ފަދަ ޤައުމުތަކުގެ ގޮތަށް ފެނާއި ކަރަންޓް ނުކަނޑާ ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެއްސުމަށް ބަލަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި ރައްޔިތުންނަށް ކުރިމަތިވާ ދަތިތަކާއި ކުރިމަތިލާން ފިނޭންޝަލް ދަތިކަމުން ސާފުތާހިރުކަމުގެ ޚިދުމަތްތައް ލިބުން ހުއްޓިދާނެ ފަރާތްތަކަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ސަމާލުކަންދޭން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި ގޯއްސަށް ކުރީގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިން ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގައި މަސައްކަތްތެރިންގެ ސާފުކަން ބިދޭސީން އިސްކަމާއި ހިއްސާކުރުމަކީ ހަމަޖެހިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.